

Sammanträdesprotokoll

2023:5

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

PARAGRAFER

§§54 – 72

DATUM FÖR MÖTET

2023-06-01

TID

09:00 – 16:30

PLATS

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

NÄRVARANDE

Se separat sida

Utses att justera: Erik Sjöstrand**Justeringens****plats och tid:**

Uppsala den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Underskrifter:

Sekreterare

Patrik Lidin

Ordförande

Martin Modéus

Justerande

Erik Sjöstrand

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

Mötesdeltagare

Martin Modéus, Ordförande

Wanja Lundby-Wedin, 1:e vice ordförande, *frånvarande* §§ 54–59

Daniel Tisell, 2:e vice ordförande

Lars Johnsson, Ledamot

Olle Reichenberg, Ledamot, *frånvarande* §§ 54–56

Erik Sjöstrand, Ledamot

Föredragande

Helén Ottosson Lovén §§ 61, 70, 71

Karin Sarja §§ 57–60, 70 (delvis)

Anna Karlgren § 57

Annika Gottberg § 60

Gustaf af Ugglas §§ 61–64, 70 (delvis)

Marie Nordström § 61

Mattias Thalén §§ 65–67

Fredrik Nilsson § 65

Kajsa Walleng §§ 65–67

Evelina Kaarme § 66

Maria Adeteg § 66

Eva Årbrandt Johansson § 67

Pia Dahlén § 68

Patrik Lidin § 69

Anna-Karin Engström § 70 (delvis)

Markus Dahlberg § 70 (delvis)

Kenneth Nordgren § 70 (delvis)

Cristina Grenholm § 70 (delvis)

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 54**Sammanträdet öppnande**

Efter psalmsång, textläsning och bön förklarade ordföranden sammanträdet öppnat.

§ 55**Val av protokollsjusterare**

Erik Sjöstrand valdes att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

§ 56**Fastställande av föredragningslista**

Föredragningslistan fastställdes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

Beslutsärenden

§ 57

KS 2023-1178

Remiss: En ny ordning för asylsökandes boende (SOU 2022:64)

BeslutArbetsutskottet **beslutade**att avge yttrande enligt **prot.bil 1**.

Ärendebeskrivning

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till yttrande över Justitiedepartementets remiss av betänkandet En ny ordning för asylsökandes boende (SOU 2022:64). Svenska kyrkan var inte upptagen på Justitiedepartementets remisslista, men bedömningen var att Svenska kyrkan borde ha varit remissinstans.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 58

KS 2023-0940

Fyllnadsval till musikkommittén

Beslut

Arbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att utse Ulrika Melin Lasson till ledamot i kyrkostyrelsens musikråds särskilda kommitté för kompletterande musik till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, del I (musikkommittén) i stället för Peter Wallin.

Ärendebeskrivning

Med anledning av att Peter Wallin har avsagt sig uppdraget som ledamot i kyrkostyrelsens musikråds särskilda kommitté för kompletterande musik till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, del I, behöver kyrkostyrelsen utse en ny ledamot.

Arbetsutskottet fick en presentation av musikrådets förslag att fyllnadsvälja stiftsmusiker Ulrika Melin Lasson till ledamot i musikkommittén.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 59

KS 2023-1296

Bildandet av kontaktgrupp mellan Svenska kyrkan och Episkopala kyrkan

BeslutArbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att fastställa sammansättningen av kontaktgruppen mellan Svenska kyrkan och Episkopala kyrkan enligt förslaget.

Ärendebeskrivning

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till sammansättning av den kontaktgrupp mellan Svenska kyrkan och Episkopala kyrkan som ska bildas enligt överenskommelsen om särskild ekumenisk samverkan mellan Svenska kyrkan och Episkopala kyrkan.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 60

KS 2023-1264

Svenska kyrkans färdplan för klimatet, etapp 2

BeslutArbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att fastställa Svenska kyrkans färdplan för klimatet, etapp två.

Ärendebeskrivning

Svenska kyrkans färdplan för klimatet initierades genom ett beslut av kyrkomötet 2018, och antogs av kyrkostyrelsen 2019 efter en gemensam beredning av Svenska kyrkans nationella nivå och stiftens. Färdplanen skapar en gemensam klimatstrategi för hela Svenska kyrkan och svarar på biskoparnas uppmaningar i Ett biskopsbrev om klimatet. Färdplanen har tre övergripande effektmål som ska uppnås senast år 2030 och vägen till effektmålen är uppdelad i tre etapper. Den första etappen har pågått från 2020, den andra påbörjas 2024 och den sista planeras pågå från 2028 till och med 2030. För varje etapp utvecklas nya etappmål. Ett framtaget förslag till etappmål för den andra etappen har remissbehandlats under våren 2023.

Arbetsutskottet fick information om arbetet med etappmål för den andra etappen och remissutfallet. Vidare fick arbetsutskottet en presentation av ett färdigberett förslag till etappmål.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget och gjorde några ändringar.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 61

KS 2022-5208

Skrivelse: Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

BeslutArbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att uppdra till arbetsutskottet att, när beredning av skrivelse 2023:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026 avslutats, lämna skrivelsen till kyrkomötet.

Ärendebeskrivning

Kyrkostyrelsen fick 10–11 maj 2023 (§ 41) information om den pågående budgetberedningen och en presentation av ett utkast till årets skrivelse om verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå. Mot bakgrund av kyrkostyrelsens diskussion har ärendet beretts vidare.

Arbetsutskottet fick en presentation av ett omarbetat förslag till kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1 Verksamhet och ekonomi 2024–2026, inklusive en bilaga med en av kyrkostyrelsen tidigare behandlad omvärldsbeskrivning. Ärendet hade samband med ett annat ärende på sammanträdet, om Svenska kyrkans färdplan för klimatet, etapp 2. Vidare fick arbetsutskottet en statusuppdatering av det pågående arbetet med en förstudie som ett led i etableringen av Svenska kyrkans ekonomiservice.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget och gjorde några ändringar.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 62

KS 2023-0586

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2022

BeslutArbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att delegera till arbetsutskottet att slutligt behandla tillsynsrapporten för 2022 då revisionsberättelser och utdrag från respektive stiftsfullmäktiges behandling inkommit.

Ärendebeskrivning

Kyrkostyrelsen har enligt 46 kap. 5 a § kyrkoordningen tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångar (PLT). I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Arbetsutskottet fick en presentation av en preliminär tillsynsrapport avseende PLT för 2022. Alla uppgifter hade ännu inte kommit in. Därför föreslogs att kyrkostyrelsen, i likhet med tidigare år, delegerar till arbetsutskottet att slutgiltigt behandla rapporten.

Arbetsutskottet diskuterade rapporten.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 63

KS 2022-3349

Definitiva stiftsbidrag 2023

Beslut

Arbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen
att fastställa definitiva stiftsbidrag för bidragsår 2023 enligt förslaget.

Ärendebeskrivning

Enligt 44 kap. 14 § kyrkoordningen erhåller stiftens bidrag till sin verksamhet och för stöd till stiftets församlingar (stiftsbidrag). I juni 2022 fastställde kyrkostyrelsen parametrar för beräkning av 2023 års stiftsbidrag. På basis av detta beslut har preliminära stiftsbidrag för 2023 beräknats i augusti 2022, då nödvändig information från bland annat Skatteverket fanns tillgänglig. Nu sker beräkning av definitiva belopp för 2023. Det är möjligt när boksluten för förvaltningen av prästlönetillgångar (PLT) föregående år har färdigställts, reviderats och beslut har fattats av stiftsfullmäktige om utdelning. Tillämpning av kyrkostyrelsens konsolideringsregler för PLT sker i samband med fastställandet av definitiva stiftsbidrag och PLT betalar den del av utdelningen från tillgångarna som tillfaller utjämningsystemet till den nationella nivån.

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till definitiva stiftsbidrag för 2023.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget och gjorde en ändring i beslutsmeningen.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 64

KS 2023-0746

Parametrar utjämningssystemet 2024

Beslut

Arbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att fastställa parametrar för utjämning på församlingsnivå 2024 enligt förslaget

att delegera till generalsekreteraren att fastställa parametrar för diakonibidrag 2024 enligt de villkor som anges i förslaget

att fastställa parametrar för stiftsbidrag 2024 enligt förslaget.

Ärendebeskrivning

I 44 kap. 3–10 §§ kyrkoordningen regleras den ekonomiska utjämningens avgifter och bidrag för församlingar och pastorat. Enligt 14 § samma kapitel erhåller stiftet bidrag till sin verksamhet och för stöd till stiftets församlingar (stiftsbidrag). Kyrkostyrelsen beslutar årligen om vilka utjämningstal och övriga parametrar som ska gälla för församlingarnas utjämning, men även om fördelningsmodell, ordning för bidragsgivningen samt vilka utbetalningsrutiner som ska gälla för följande års stiftsbidrag. I fråga om fördelningen av diakonibidrag behöver dock en delegation lämnas till generalsekreteraren, med anledning av tidsbrist avseende leveransen av aktuellt beslutsunderlag från SCB.

Utifrån de parametrar som kyrkostyrelsen och generalsekreteraren fastställer, kommer preliminärt besked om ekonomisk utjämning för 2024 lämnas till församlingar, pastorat och stift i augusti 2023.

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till parametrar för utjämning på församlingsnivå och parametrar för stiftsbidrag 2024, samt att fastställandet av parametrar för diakonibidrag 2024 delegeras till generalsekreteraren. I förslaget till parametrar för stiftsbidraget ingick en ny parameter avseende finansiering av institutionssjälavård i enlighet med kyrkostyrelsens beslut 16 februari 2023 (§ 6).

Arbetsutskottet diskuterade förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 65

KS 2023-1109

Remiss: Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12)

BeslutArbetsutskottet **beslutade**att avge yttrande enligt **prot.bil. 2**.**Ärendebeskrivning**

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till yttrande över Justitiedepartementets remiss av betänkandet Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12).

Arbetsutskottet diskuterade förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 66

KS 2023-1148

Skrivelse: Ändringar i kyrkoordningen m.m.

BeslutArbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att till kyrkomötet lämna skrivelsen 2023:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m.

Ärendebeskrivning

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till kyrkostyrelsens skrivelse om ändringar i kyrkoordningen m.m., till 2023 års kyrkomöte. Förslaget innehöll sex separata avsnitt om handläggningsregler i domkapitel, domkyrkornas ställning, handlingsoffentlighet vid rekryteringsärenden, beslut om ändringar i den lokala strukturen, direkta val samt övriga ändringar och rättelser.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 67

KS 2023-1245

Uppdatering av kyrkostyrelsens råd vid bolagsbildning respektive bedrivande av näringsverksamhetBeslutArbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att fastställa uppdaterade råd till församlingar vid bolagsbildning respektive råd vid bedrivande av näringsverksamhet i församling.

Ärendebeskrivning

Kyrkostyrelsens råd till församlingar vid bolagsbildning respektive råd vid bedrivande av näringsverksamhet beslutades av kyrkostyrelsen 22 december 2011. Med anledning av att det sedan 1 januari 2023 är tillåtet för församlingar att bedriva näringsverksamhet i form av begravningsbyråverksamhet har ett arbete gjorts för att uppdatera råden.

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till uppdaterade råd.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget och gjorde några ändringar.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 68

KS 2022-2964

Översyn av Svenska kyrkans styrdokument för kommunikationBeslutArbetsutskottet **beslutade**

att ärendet skulle fortsätta beredas enligt diskussionen.

Ärendebeskrivning

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till plattform för kommunikation och reviderad logotyp för Svenska kyrkan.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget till reviderad logotyp och lämnade synpunkter till ledning för det fortsatta arbetet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

§ 69

KS 2023-0454

Skrivelse: Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

BeslutArbetsutskottet **beslutade** föreslå kyrkostyrelsen

att till kyrkomötet lämna skrivelsen 2023:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

Ärendebeskrivning

Arbetsutskottet fick en presentation av ett förslag till kyrkostyrelsens årliga skrivelse med en redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

Arbetsutskottet diskuterade förslaget och gjorde några ändringar.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

Diskussion och information

§ 70

Tertialrapport 2023:1 kapitalförvaltningsrådet

KS 2023-1265

Arbetsutskottet fick information om det finansiella utfallet och ställning för tertial 1, 2023, samt arbetet med att färdigställa tertialrapport 2023:1 för kyrkostyrelsens kapitalförvaltningsråd.

Tertialrapport 2023:1 för Svenska kyrkan på nationell nivå

KS 2023-1280

Arbetsutskottet fick information om det pågående arbetet med att färdigställa tertialrapport 2023:1 för Svenska kyrkan på nationell nivå.

Kontrollstationsrapport 2024

KAE 2022-0001

BeslutArbetsutskottet **beslutade**

att uppdra till ordföranden och generalsekreteraren att avge kontrollstationsrapport 2024 till regeringen.

Ärendebeskrivning

Den fjärde kontrollstationen i frågor om kulturhistoriska värden inom Svenska kyrkan infaller 2024. Avstämningen sker utifrån överenskommelsen mellan Svenska kyrkan och staten från 2000, som löper tills vidare. Vid kontrollstationerna ska en analys göras av frågor som rör de kyrkliga kulturvärdena och en uppföljning och utvärdering av de resultat som uppnåtts. Svenska kyrkan ska i samband med kontrollstationen ta fram ett underlag som ska ligga till grund för en allsidig belysning av de kyrkoantikvariska frågorna. Arbetet med kontrollstationsrapport 2024 tog sin början under 2022 med workshopar tillsammans med stiftet, både på lednings- och handläggarnivå (stiftsdirektorskollegiet och stiftsantikvarierna). Avstämningar har även skett med en fokusgrupp inom direktorkollegiet för fastighets- och kulturarvsfrågor samt den kyrkliga representationen i de regionala samrådsgrupperna. Ett inriktningsdokument för arbetet togs fram och diskuterades i arbetsutskottet i november 2022. En avstämning och diskussion utifrån centrala delar av rapporttexten skedde sedan i april 2023.

Arbetsutskottet fick information om arbetet inför kontrollstation 2024 och en presentation av ett förslag till kontrollstationsrapport. Arbetsutskottet diskuterade förslaget, gjorde en ändring och lämnade synpunkter till ledning för det fortsatta arbetet.

Utvärdering av pilotomgången av de kyrkliga utbildningarna

KS 2023-1292

Under 2022 genomfördes de pastoralteologiska utbildningarna i en pilotomgång vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut. I samband med avslutningen i december 2022 förstärktes den ordinarie

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

2023-06-01

TID

09:00 – 16:30

PLATS

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

läsårsuppföljningen genom en utvärdering baserad på enkätfrågor till studerande, stiftsrekryterare och församlingsmentor.

Arbetsutskottet fick information om resultatet av utvärderingen. En fullständig rapport med resultat och analys kommer att tas fram under hösten 2023.

Arbetsutskottet diskuterade informationen.

Utredningen om Svenska kyrkans prästutbildning**KS 2020-1325**

Utredningen av Svenska kyrkans prästutbildning, "Vi måste nötas mot varandra", presenterades för kyrkostyrelsen i december 2022. Därefter förde arbetsutskottet en riktningsgivande diskussion i februari 2023, bland annat inför samrådet 10 maj 2023 mellan kyrkostyrelsen och biskopsmötet med temat kompetensförsörjning och de kyrkliga utbildningarna.

Arbetsutskottet fick en presentation av de steg som hittills skett i beredningen och en summering av iakttagelser från samrådet med biskopsmötet.

Arbetsutskottet förde en riktningsgivande diskussion om det fortsatta arbetet.

Inför tematiskt kyrkomöte 2024**KS 2023-0442**

Arbetsutskottet fick information om förberedelsearbetet inför det tematiska kyrkomötet 2024.

Arbetsutskottet förde en riktningsgivande diskussion om det fortsatta arbetet.

Stiftsstyrelse- eller presidieöverläggning 13 mars 2024**KS 2023-0445**Beslut

Arbetsutskottet **beslutade**

att kyrkostyrelsens överläggning med stiftsstyrelserna 13 mars 2024 ska ske mellan kyrkostyrelsens arbetsutskott och stiftsstyrelsernas arbetsutskott eller motsvarande.

Ärendebeskrivning

De återkommande överläggningarna mellan arbetsutskottet och stiftens presidier har genomförts inom ramen för en stärkt stiftsdialog. Stiftsdialogen i sin nuvarande form startade med en större samling på Uppsala Konsert och Kongress, i mars 2018, med samtliga stiftsstyrelser närvarande. Hösten 2021 genomfördes en skriftlig utvärdering av dialogen och planeringen av kommande överläggningar sker i enlighet med framförda synpunkter under utvärderingen. Bland annat planeras för att 13 mars 2024 åter

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

samla stiftsstyrelserna som helhet. En presidieöverläggning finns bokad hösten 2023 och därpå hösten 2024. Under våren har det framkommit att flera stift är tveksamma till en större samling våren 2024.

Arbetsutskottet fick information om och diskuterade den pågående planeringen av överläggningen 13 mars 2024, respektive stifts inställning och några olika möjliga alternativ till en större samling.

Återrapportering kyrkostyrelsens förfogandemedel 2022

KS 2022-2576

– Act Svenska kyrkan

Kyrkostyrelsen beslutade 11–12 maj 2022 (§ 42) att anslå 10 miljoner kronor till akuta internationella insatser till följd av den globala hungerkrisen. Av dessa 10 miljoner kronor skulle 9 miljoner tas från kyrkostyrelsens förfogandemedel för 2022 och 1 miljon skulle finansieras genom omfördelning av medel inom ramen för verksamhetsplanen. De anslagna medlen har nyttjats oöronmärkt till ACT-alliansens appell HEA 221 med fokus på torkan i Somalia, Kenya och Etiopien, för att fördelas där medlen gör bäst nytta.

Arbetsutskottet fick en skriftlig statusrapport. Kyrkostyrelsen kommer få en slutlig återrapportering efter appellperiodens slut.

Samråd

§ 71

Generalsekreterarens samråd med arbetsutskottet

Generalsekreteraren samrådde med arbetsutskottet om bland annat utredningen om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, Berling Media AB samt organisations- och personalfrågor.

BeslutArbetsutskottet **beslutade**

att i utredningen om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruks referensgrupp ska ingå en representant vardera från de nomineringsgrupper som ingår i kyrkostyrelsen

att uppdra till generalsekreteraren att ge nomineringsgrupperna information om nomineringsförfarandet inför arbetsutskottets sammanträde 11 september 2023.

Ärendebeskrivning

I kyrkostyrelsens utredning om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk ska utredaren arbeta med stöd av bland annat en parlamentarisk referensgrupp.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll

MÖTESINSTANS

KYRKOSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

DATUM FÖR MÖTET

TID

PLATS

2023-06-01

09:00 – 16:30

Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Uppsala

Arbetsutskottet fick information om arbetet med utredningen, utredarens planering för hösten 2023 och behovet av att en referensgrupp utses.

Arbetsutskottet diskuterade referensgruppens sammansättning och formerna för det förestående nomineringsarbetet inför höstens första ordinarie sammanträde.

§ 72**Avslutning**

Efter välsignelsen förklarade ordföranden sammanträdet avslutat.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Justitiedepartementet, 103 33 Stockholm
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.mig@regeringskansliet.se

Diarienummer: KS 2023-1178

Yttrande

En ny ordning för asylsökandes boende (SOU 2022:64)

Svenska kyrkans arbete med människor på flykt och människor som är nya i Sverige grundar sig i kristen människosyn som värnar varje människas okränkbara värde som skapad till Guds avbild. De universella mänskliga rättigheterna ser Svenska kyrkan som en konkretisering av vad det innebär att värna människovärdet. Det är därför en kristen kallelse att bevaka att människans rättigheter inte kränks och att, när så sker, verka för att människovärdet återupprättas och garanteras. Utifrån kristen människosyn vill Svenska kyrkan bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Svenska kyrkan är närvarande i hela Sverige genom sina 1 300 församlingar. Som en del av församlingarnas diakonala uppdrag, pågår en omfattande verksamhet av social och stödjande karaktär för de som är nya i Sverige.¹

Svenska kyrkan noterar att trossamfundet exkluderats från remisslistan. Detta trots att Svenska kyrkans församlingar arbetar med att möta och ge stöd till asylsökande bland annat på och i närhet av anläggningsboenden. Arbetet med och för asylsökande finansieras primärt av församlingarna men även genom medel för tidiga insatser för asylsökande. Därtill har Svenska kyrkan tidigare varit remissinstans för utredningar på området såsom *Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22)*. Svenska kyrkan har även haft möte med den nu aktuella utredningen, vilket också omnämns i betänkandet. Svenska kyrkan borde därför ha tagits med som remissinstans även i denna remiss.

Svenska kyrkans synpunkter

- Svenska kyrkan anser att personer som omfattas av massflyktsdirektivet ska ha tillgång till samma rättigheter som andra personer som beviljas skydd i Sverige och därmed bör de inte omfattas av förslagen i betänkandet.
- Svenska kyrkan uppmanar regeringen och Migrationsverket att ta fasta på de rekommendationer som utredningen ger kring lokalisering och utformning av den fysiska boendemiljön.
- Svenska kyrkan välkomnar utredningens förslag att regeringen ska ge Migrationsverket i uppdrag att arbeta med hur asylboenden kan utformas, lokaliseras och samverka med andra aktörer för att främja verksamhet på asylboenden.

¹ Hellqvist & Sandberg, En tid av möten. Arbetet med asylsökande och nyanlända i Svenska kyrkans församlingar 2015-2016, 2017 samt Svenska kyrkan, [Brobyggare. Om arbetet inom Svenska kyrkans församlingar för människor på flykt](#), februari 2021.

- Svenska kyrkan uppmanar regeringen att höja nivån på dagersättningen. En högre nivå på dagersättningen torde fungera som ett starkare incitament och ge förslagen i utredningen ett bättre utfall.
- Svenska kyrkan är kritisk till att utredningen föreslår att även barn i familj ska omfattas av bestämmelsen om krav på boende på asylboende för att kvalificeras för dagersättning.
- Svenska kyrkan välkomnar förslaget på att det ska finnas undantag från villkoret att asylsökande ska bo på asylboende för att få dagersättning och särskilt bidrag. Däremot anser Svenska kyrkan att undantaget är alltför restriktivt och föreslår att det ska räcka med *särskilda* skäl i stället för *synnerliga* skäl.
- Svenska kyrkan är positiv till förslaget om undantag från villkoret att bo på asylboende med bibehållna förmåner i särskilda situationer såsom en plötslig och drastisk ökning av antalet asylsökande. Svenska kyrkan anser att det även behöver finnas undantag för andra force majeure-situationer.
- Svenska kyrkan avstyrker förslaget att koppla undantag från arbetstillstånd till att bo på ett asylboende.
- Svenska kyrkan anser att omständigheten att en asylsökande inte lämnat in en bostadsadress vilket lett till att asylansökan återkallats inte ska läggas den asylsökande till last vid en ny asylansökan.
- Svenska kyrkan ser positivt på en förstärkt möjlighet till samhällsintroduktion för asylsökande, men ser behov av undantag från huvudregeln. Svenska kyrkan delar även utredningens uppfattning att samhällsintroduktionen inte bör vara ett villkor för dagersättning.
- Svenska kyrkan ser positivt på utredningens rekommendation till regeringen att ersätta asylsökandes kostnader för kollektivtrafik.

Utveckling av Svenska kyrkans synpunkter

I betänkandet föreslås att de som beviljats tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet ska omfattas av villkoret att bo på asylboende för att få dagersättning och särskilt bidrag. Svenska kyrkan anser att de som beviljats tillfälligt skydd bör omfattas av samma förmåner som andra som beviljats uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl i Sverige. Svenska kyrkan uppmanar regeringen att vidta åtgärder som möjliggör detta.

Nedan följer Svenska kyrkans detaljerade synpunkter på förslag i det aktuella betänkandet.

Boende på asylboende

Svenska kyrkans församlingar möter i sitt arbete asylsökande som bor i eget boende. I dessa möten uppmärksammas hur trångboddhet gör att skolbarn inte får studiero att göra sina läxor och hur asylsökande utnyttjas genom oskäliga hyresbelopp för undermåliga bostäder. Svenska kyrkans församlingar möter också asylsökande där närheten till släkt eller trossyskon bidrar till att bygga upp en känsla av trygghet efter traumatiska händelser. Där närheten till landsmän som bor i Sverige innebär ett viktigt stöd i att navigera det svenska samhället och möjligheter till ett arbete.

Svenska kyrkan möter även asylsökande som bor i anläggningsboenden, både kollektiva boenden och lägenheter, som far illa till följd av hur boenden utformas, verksamheten organiseras och lokaliseras. Skolbarn som inte får studera på kollektiva boenden till följd av att andra vuxna vänder på dygnet, att boendemiljön inte är anpassad för att tillgodose barns rätt till lek och fritid och att det är begränsade möjligheter att själv laga den mat som individen mår bra av. Kvinnor och utsatta grupper berättar att de känner sig otrygga på kollektiva boenden till följd av bristfälligt utformade lokaler, delade hygienutrymmen och otillräcklig personalnärvaro. Familjer med särskilda behov som känner otrygghet på grund av att lägenheten de tilldelats ligger långt bort från kollektivtrafik och där tillgång till stöd för att kunna kommunicera med omvärlden saknas. De möter även asylsökande som tilldelats boenden som möter deras behov och som är lokaliserade på ett sätt som möjliggör till aktiviteter och social samvaro.

Svenska kyrkan anser att ambitionen att fler ska bo på asylboenden under hela asyltiden måste följas av stora förbättringar av utformningen av både de befintliga boendena och utformning och lokalisering av de asylboenden som anskaffas framöver.² I processen att förbättra utformning och lokalisering av asylboenden bör barnkonventionen vara vägledande och asylsökande barns åsikter inhämtas och beaktas.³ Då integrationsprocessen börjar redan under asyltiden, oaktat hur kort eller lång den är, så anser Svenska kyrkan vidare att asylboenden bör vara lokaliserade så att de som bor där har möjlighet att träffa människor i det omgivande samhället, ha tillgång till aktiviteter, skolgång m.m. Utan sådana förbättringar riskerar förslaget leda till negativa effekter för de asylsökande som bor på asylboende och att en stor grupp väljer att ordna eget boende trots förlusten av förmåner och därmed riskerar att hamna i än större utsatthet och risk för utnyttjande. Även med en bättre utformning av kollektiva boenden så anser Svenska kyrkan att sådana boenden generellt inte är lämpliga för barnfamiljer. Kollektiva boenden är även mindre lämpliga för flertalet utsatta grupper såsom hbtqi-personer, ensamstående kvinnor och konvertiter.

Svenska kyrkan välkomnar utifrån detta utredningens förslag att regeringen ska ge Migrationsverket i uppdrag att arbeta med hur asylboenden kan utformas och lokaliseras och samverka med andra aktörer för att främja verksamhet på asylboenden.

Boende på asylboende som villkor för dagersättning och särskilt bidrag

Mot bakgrund av dagersättningens låga nivå är Svenska kyrkan tveksam till utredningens slutsats att möjligheten att få dagersättning bör "utgöra ett förhållandevis starkt incitament" att bo på asylboende. Svenska kyrkan har under lång tid framfört att dagersättningen bör höjas då den inte täcker de asylsökandes basala behov. Med en högre nivå på dagersättningen torde incitamentet att bo på asylboende stärkas. Svenska kyrkan uppmanar därför regeringen att höja nivån på dagersättningen.

Svenska kyrkan är kritisk till att utredningen förslår att även barn i familj ska omfattas av bestämmelsen om att bo på asylboende för att få dagersättning. Detta innebär att barn, vars föräldrar valt att inte bo på ett asylboende, inte får dagersättning. Svenska kyrkan menar att barn generellt inte får välja var familjen ska bo och att förslaget innebär ett avsteg från principen om barnets bästa.

Svenska kyrkan välkomnar utredningens förslag att det ska finnas undantag från villkoret att asylsökande ska bo på asylboende för att få dagersättning och särskilt bidrag. Svenska kyrkan instämmer i de undantag som utredningen lyfter. När det gäller undantaget för de som bor tillsammans med nära familjemedlem vill Svenska kyrkan framföra att det behöver finnas utrymme i definitionen av

² Jämför med paragraf 36 (a), 41 (a) och 43 (b) [Barnrättskommitténs slutsatser och rekommendationer till Sverige, februari 2023 \(CRC/C/SWE/CO/6-7\)](#).

³ Se särskilt art. 12, 16, 27 och 31 i FN:s konvention om barnets rättigheter

familjemedlem för att omfatta även hbtqi+-personer eller personer som befunnit sig i andra situationer av förföljelse eller hedersproblematik och som ofta har svårt att bevisa samboende eller har inte kunnat sammanbo i ursprungsländerna. Avseende det andra undantaget så anser Svenska kyrkan att *synnerliga* skäl att inte bo på asylboende är alltför restriktivt. Detta kan medföra onödigt svåra situationer för de enskilda asylsökande. Svenska kyrkan föreslår i stället att det ska räcka med *särskilda* skäl att inte bo på asylboende.

Svenska kyrkan vill här särskilt lyfta att enskilda asylsökande kan ha behov av att bo i närhet av släkt, trossyskon eller annat stödnätverk som kan bidra till återhämtning, trygghet och socialt sammanhang. Detta kan exempelvis röra asylsökande som är särskilt sårbara pga. religion, sexuell läggning eller könsidentitet. Svenska kyrkan menar att det i många fall inte är tillräckligt att Migrationsverket tar hänsyn till denna utsatthet vid fördelning av boendeplatser.

Boende på asylboende som villkor för undantag från kravet på arbetstillstånd

Svenska kyrkan anser att boende på asylboende för undantag från kravet på arbetstillstånd riskerar att få negativa konsekvenser både för enskilda asylsökande och samhälle i form av försvårad integration och minskade skatteintäkter om inte asylboenden lokaliseras på orter eller i regioner med god arbetsmarknad. Förslagets utformning gör det också än svårare för asylsökande att snabbare komma i arbete och de riskerar att behöva tacka nej till arbetserbjudande på grund av avstånd.

Svenska kyrkan ser liksom utredningen att den föreslagna bestämmelsen kan innebära att asylsökande kommer i högre grad växla mellan att ha AT-UND och inte ha AT-UND. Även om arbetsgivare bara har skyldighet att kontrollera rätten att arbeta vid anställningstillfället så bedömer Svenska kyrkan att detta kan leda till att arbetsgivare generellt, i större utsträckning än idag, drar sig för att anställa asylsökande av rädsla att göra fel eller rädsla för sanktioner. Svenska kyrkan konstaterar att möjligheten att få arbete under asylprocessen kan ha positiva effekter för asylsökandes psykiska hälsa och egenmakt liksom för integrationen. Dessa perspektiv menar Svenska kyrkan inte belyses i tillräcklig utsträckning i utredningen.

Svenska kyrkan avstyrker därför förslaget att koppla undantag från arbetstillstånd till att bo på ett asylboende.

Undantag från villkoren i särskilda situationer

Svenska kyrkan ställer sig positiv till förslaget om undantag från villkoret att bo på asylboende med bibehållna förmåner i särskilda situationer såsom en plötslig och drastisk ökning av antal människor som söker asyl. Eftersom framtiden är svår att förutse anser Svenska kyrkan att undantag även bör vara möjliga vid krig, miljökatastrofer eller andra force majeure-situationer.

Kontroll av asylsökande på asylboende

Svenska kyrkan är positiv till att proportionalitet och hänsyn uttryckligen skrivs in i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. Likväl är Svenska kyrkan orolig för att sådana kontroller kan skapa otrygghet för asylsökande och påverka förtroendet för Migrationsverkets personal negativt. Det är därför av vikt att det finns tydligt reglerat vad som krävs för att en kontroll ska genomföras för att undvika godtycke. Det bör därför också finnas tydlig information tillgänglig för de boende. Informationen bör med hänsyn till artikel 12 och 16 i FN:s konvention om barnets rättigheter även finnas anpassad för barn.

Kontroll av asylsökande som inte bor på asylboende

Svenska kyrkan är positiv till att vuxna asylsökande och de som ansökt om tillfälligt skydd och som inte bor på asylboende ska vara skyldiga att underrätta Migrationsverket om sin bostadsadress.

Svenska kyrkan anser att en asylsökande inte ska återkallas innan seriösa försök att kontakta den asylsökande genomförts, exempelvis genom flera kontaktförsök och nedsättning av dagersättning. Detta då flera faktorer kan förklara varför inte en korrekt bostadsadress lämnats in exempelvis språkförbistringar eller bristande förståelse. Dessutom kan omständigheter utanför den asylsökandes kontroll så som att post förkommit och administrativa misstag innebära att ett kontaktförsök misslyckats.

Vidare bör omständigheten att en asylsökande inte lämnat in en bostadsadress, vilket lett till att asylsökanden återkallats och uppehållstillståndsärendet avskrivits, inte läggas den asylsökande till last vid en ny asylsökande.

Andra åtgärder för att fler asylsökande ska bo på asylboende

Svenska kyrkan är positiv till att utredningen har tagit intryck av vad Svenska kyrkan och övriga civilsamhällesorganisationer framfört kring vikten av kommunikationer, närhet till samhälle och service, aktiviteter, och den fysiska boendemiljön. Utifrån detta välkomnar Svenska kyrkan flera av de åtgärder som utredningen lyfter för att fler ska bo i asylboende. Svenska kyrkan uppmanar därför regeringen och Migrationsverket att ta fasta på de rekommendationer som utredningen ger.

Svenska kyrkan ställer sig bakom utredningens rekommendation till regeringen att ersätta kostnaden för att asylsökande ska kunna åka kollektivt. Vidare instämmer Svenska kyrkan i rekommendationen att Migrationsverket bör sträva efter att tillgodose asylsökandes önskemål att bo på ett asylboende nära släktingar och vänner och utforma asylboenden på ett sådant sätt som ger utrymme för självbestämmande.

Vid Svenska kyrkans möte med utredningen framhöll vi särskilt vikten av att boendemiljön utformas på ett sätt som skapar trygghet för de boende, varav kvinnor och barn ofta är mest utsatta. Svenska kyrkan var en av två civilsamhällesaktörer som intervjuades av Brottsförebyggande rådet (Brå) för studien *Brott och brottsutsatthet på kollektiva asylboenden under 2018*.⁴ Svenska kyrkan anser, likt utredningen, att Brås rekommendationer bör beaktas vid utformningen av nya asylboenden.

Svenska kyrkan anser mot bakgrund av församlingarnas erfarenhet att kollektiva boenden inte är lämpliga för barnfamiljer. Även om utformningen skulle förbättras på ett sätt som förebygger brott och skapar mer trygghet samt anpassas utifrån ett barnperspektiv så är denna boendetyp mindre likt ett hem samt försvårar möjligheten till ett vanligt familjeliv vilket är två aspekter som har betydelse för barn.⁵

Det är positivt att utredningen framhåller att civilsamhällets verksamhet är viktig i mottagandet av asylsökande. Svenska kyrkan är positiv till att fortsatt samverka med Migrationsverket centralt och diskuterar gärna om det går att utforma ett system för vilka som ska kunna verka vid asylboenden och hur sådan verksamhet ska bedrivas. Svenska kyrkan vill dock påminna om att civilsamhällets organisationer ser olika ut och att samverkan ofta bedrivs bäst efter behov och resurser i den lokala kontexten.

⁴ [BRÅ, Brott och brottsutsatthet på kollektiva asylboenden under 2018, 2020:16.](#)

⁵ [Sandra Karlsson, Children's lived rights: The everyday politics of asylum-seeking children, Stockholm University, Faculty of Social Sciences, Department of Child and Youth Studies, 2021.](#)

Svenska kyrkan konstaterar att utredningen utgår från Migrationsverkets lokaliseringsplan där bostadsbeståndet primärt lokaliseras med närhet till provningsorterna Malmö, Göteborg, Stockholm, Uppsala och Boden. Det innebär även att civilsamhällets verksamhet för att möta asylsökande främst behöver ske i dessa områden. För Svenska kyrkan innebär det att vissa stift och församlingar får ta ett större ansvar i mottagandet jämfört med andra stift och församlingar. Svenska kyrkans församlingar finansierar i stor utsträckning verksamheten för asylsökande med egna medel, det kan därför bli kännbart för en församling och andra civilsamhällesorganisationer om ett stort antal asylsökande bor inom deras upptagningsområde. Regeringen bör utifrån det avsätta medel, exempelvis genom att förstärka de s.k. TIA-medlen, för att finansiera insatser för asylsökande och säkerställa att insatser har förutsättningar att organiseras även på platser där civilsamhället har mindre resurser.

Deltagande i samhällsintroduktion

Svenska kyrkan ser positivt på en förstärkt möjlighet för asylsökande att delta i samhällsintroduktion och att riktlinjen specificerar att en sådan introduktion ska ske inom två veckor efter ansökningstillfället. Det finns dock en överhängande risk att utbildningstillfällen kan förskjutas exempelvis på grund av personalbrist eller att en asylsökande missar anvisat utbildningstillfälle på grund av exempelvis sjukdom. Det kan inte heller uteslutas att en asylsökande som inte har genomgått samhällsintroduktionsutbildningen får ett anställningserbjudande. I en sådan situation bör det finnas en möjlighet till undantag från att genomgå utbildningen inom två veckor då arbete och egen försörjning medför positiva effekter i integrationsprocessen.

Svenska kyrkan stödjer utredningens förslag att samhällsintroduktionen inte bör vara ett villkor för dagersättning.

Åtgärder vid misskötsamhet

Svenska kyrkan finns representerad vid många av de anläggningsboenden som kommer beröras av förslagen i betänkandet. Svenska kyrkan har aktivt arbetat för ökad trygghet på dessa boenden. I arbetet med Brås rapport *Brott och brottsutsatthet på kollektiva asylboenden under 2018* (2020:16) bidrog Svenska kyrkan med synpunkter till rapporten utifrån församlingarnas erfarenheter. Svenska kyrkan anser, utifrån rapporten och erfarenhet, att det viktigaste för trygga och säkra boenden är det förebyggande arbetet exempelvis genom att säkerhetsställa att människor med olika behov inte placeras tillsammans.

Svenska kyrkan anser, utifrån nuvarande dagersättningsnivå, att en nedsättning inte skulle ha någon större effekt utan riskerar att ersätta mer effektiva metoder för att öka tryggheten på boenden. Svenska kyrkan uppmanar därför regeringen att höja nivån på dagersättningen.

Utifrån de högre krav som ställs i EU-rätten anser Svenska kyrkan att omplacering vid misskötsamhet ofta är en mer rimlig åtgärd än nedsättning av dagersättningen. Inte minst för att öka tryggheten hos de medboende, det gäller i synnerhet i de fall där det skulle röra sig om brottslig verksamhet där betänkandets förslag om särskilda boenden ger en möjlighet till alternativ till de verktyg som finns att tillgå i 10 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716). De exempel som betänkandet framför är även i princip alla olagliga förutom exemplen med störande ljud vid olämpliga tider på dygnet, rökning inomhus och otillåten användning av kokplattor.

Svenska kyrkan anser vidare att förslaget som det är utformat även ger en annat typ av signalvärde som kan ses som godtyckligt och orättvist där exempelvis en person som lagar mat på rummet kan få samma eller snarlika sanktioner som en person som agerar hotfullt mot medboende eller rent brottsligt.

Konsekvensbeskrivningar

Svenska kyrkan anser att det i konsekvensanalysen sätts alltför stor tilltro till att psykisk ohälsa, hedersrelaterat förtryck, våld, vårdbehov, människohandel och annan utsatthet lättare ska kunna fångas upp när de asylsökande bor på asylboende. Det utvecklas inte närmre hur denna utsatthet ska fångas upp utöver att det enligt utredningen bör finnas regelbunden tillgång på personal på ankomstboenden. Dock är brist på närvarande personal något som asylsökande ofta lyfter. Svenska kyrkan menar även att det krävs utbildningsinsatser av personal vid asylboenden om de förväntas fånga upp olika former av utsatthet på det sätt som utredningen förväntar sig.

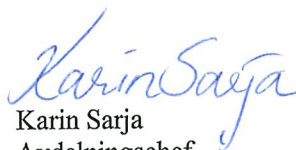
Svenska kyrkan bedömer att utredningens barnkonsekvensanalys främst riktar in sig på de positiva effekterna av förslagen och att den därmed brister i analysen av konsekvenserna. Det finns därför ett behov av en mer utvecklad barnkonsekvensanalys där de potentiellt negativa aspekterna som förslagen kan medföra för barn analyseras i större utsträckning.

Uppsala den 1 juni 2023

På kyrkostyrelsens vägnar,

Martin Modéus
Ärkebiskop, ordförande

Karin Sarja
Avdelningschef

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
Ju.L6@regeringskansliet.se

Diarienummer: KS 2023–1109

Yttrande

Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12), Ju2023/00712

Svenska kyrkan är med cirka 5,6 miljoner medlemmar Sveriges största trossamfund och landets största civilsamhällesaktör med verksamhet i Sverige och internationellt. Svenska kyrkan har granskat utredningens förslag utifrån teologiska och etiska perspektiv: vår grundläggande människosyn, ett barnrättsperspektiv, rätten till ett liv i värdighet samt Sveriges internationella åtaganden att respektera och garantera mänskliga friheter och rättigheter.

SVENSKA KYRKANS YTTRANDE

Svenska kyrkan *tillstyrker* förslagen i utredningen.

SVENSKA KYRKANS BEDÖMNING

Kommittédirektivets riktning och ambitionen för Grundlagskommittén att stärka grundskyddet för de demokratiska strukturerna, liksom att stärka skyddet för domstolarnas och domarnas oberoende långsiktigt, är välkomna. I en tid när domstolarnas oberoende hotas i länder världen över, också närliggande sådana, behöver domarnas och domstolarnas långsiktiga skydd säkerställas. Globala strömningar av krympande demokratiskt utrymme behöver noteras och mötas med eftertanke. Den tillitsbaserade svenska traditionen att söka breda riksdagsmajoriteter för grundlagsförändringar kan inte tas för given, och det är därför välkommet med förstärkning av skyddet för att ändra grundlag som ett led i skyddet av demokratin.

Gällande den del av utredningen som specifikt rör Svenska kyrkan konstateras att det inte föreslås några förändringar när det gäller formerna för lagstiftning om trossamfund och grunderna för Svenska kyrkan som trossamfund. Detta innebär att det även fortsatt kommer att finnas ett konstitutionellt skydd i regeringsformen vad gäller ändringar i lagen (1998:1593) om trossamfund och lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Det har nu passerat 23 år sedan relationerna mellan Svenska kyrkan och staten förändrades. I sammanhanget är det en kort tid sett till den långa gemensamma historien som i samband med relationsändringen motiverade att staten genom särskild lag skulle ange de ramar inom vilka Svenska kyrkan fortsatt ska verka, liksom att ge regleringen ett särskilt konstitutionellt skydd. De nuvarande normgivningsreglerna syftar till att skydda Svenska kyrkan och andra trossamfund mot förhastade

beslut som inte har ett brett stöd bland en stabil majoritet av väljare. Av lagförarbetena framgår att det särskilda skyddet ger uttryck för att frågan om trossamfunden och deras förhållanden är av stor betydelse ur allmän synvinkel (prop. 1997/98:49 s. 14).

Riksdagen har vid ett flertal tillfällen, senast så sent som år 2022, behandlat motioner med en begäran om att regeringen ska lägga fram förslag om att ändra lagstiftningen i syfte att förändra relationen mellan Svenska kyrkan och staten. Samtliga motioner har avslagits efter förslag av konstitutionsutskottet som anfört att det inte finns skäl att ta initiativ till vare sig en ändring eller omprövning av relationerna mellan Svenska kyrkan och staten. Motionerna visar dock på att den överenskommelse som slöts mellan Svenska kyrkan och staten i samband med relationsändringen återkommande prövas. Utifrån detta vill Svenska kyrkan *understryka* vikten av att det inte ska gå att förändra relationerna snabbt och lyfta fram det som framhålls i lagförarbetena om att Svenska kyrkans historia och tradition tillsammans med kyrkans faktiska omfattning motiverar att staten genom en särskild lag medverkar till att kyrkan behåller sin identitet och förblir rikstäckande och demokratiskt uppbyggd (se prop. 1995/96:80 s. 23).

Sammantaget ser Svenska kyrkan inte några skäl att förändra formerna för lagstiftning om trossamfund och grunderna för Svenska kyrkan som trossamfund.

Uppsala den 1 juni 2023

På kyrkostyrelsens vägnar

Martin Modéus
Ärkebiskop, ordförande

Mattias Thalén
Rättschef

UNDERSKRIFTSSIDA

**Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter:**